

ด่วนมาก

ที่ กค 0511 4/066

กระทรวงการคลัง

ถนนพหลโยธินที่ 6 กทม. 10400

15 สิงหาคม 2534

เรื่อง การพิจารณาระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร 0202/7155 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2534

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ สร 0203/ว.106 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523
 2. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ สร 0601/ว.89 ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2508
 3. สำเนากฎกระทรวงออกตามความในประมวลกฎหมายว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้
 4. สำเนาระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2520
 5. สำเนาพระราชบัญญัติออกตามความในประมวลกฎหมายว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กระทรวงการคลังรับไปพิจารณาระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 เดือน ความละเอียดจนแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ในปัจจุบันมีระเบียบและมติคณะรัฐมนตรีที่ใช้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นอำนาจของกระทรวงการคลังอยู่หลายเรื่อง เช่น อัตราเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ การกำหนดต้นทุนและอัตราภาษีของพนักงาน

/ ระกับสูง ...

12/17

ระดับสูง 3 ตำแหน่ง นับจากตำแหน่งผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ หรือกรรมการผู้จัดการลงมาถึงตำแหน่งรองผู้ว่าการ ผู้ช่วยผู้ว่าการ ผู้อำนวยการฝ่าย หรือตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น การปรับปรุงอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการหรือผลประโยชน์อื่นใดที่อาจคิดเป็นต้นทุนได้ของพนักงานลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ ระเบียบว่าด้วยการพัสดุของรัฐวิสาหกิจ การกำหนดอัตราและวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา การจำหน่ายทรัพย์สินและหนี้สูญออกจากบัญชี ฯลฯ โดยระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน รัฐวิสาหกิจมักจะกำหนดโดยอิงระเบียบของทางราชการ ส่วนด้านการบัญชีก็จะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีหรือประมวลบัญชีการ เนื่องจากรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีการดำเนินงานในลักษณะเชิงธุรกิจจึงสามารถถือปฏิบัติเช่นเดียวกับเอกชนได้ และคณะกรรมการบัญชีกลางกำลังพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายเป็นให้รัฐวิสาหกิจมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น ซึ่งต้องใช้เวลาพิจารณาคำเอนกการระยะหนึ่งเพื่อศึกษาภาคปฏิบัติและเทคนิคการผ่อนคลายเป็นซึ่งอาจมีหลายรูปแบบ เช่น รัฐวิสาหกิจบางแห่งที่เข้าหลักเกณฑ์การเป็นรัฐวิสาหกิจที่ดีก็จะผ่อนคลายเป็นบริหารเงินเดือนและสวัสดิการได้เอง ส่วนรัฐวิสาหกิจที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การเป็นรัฐวิสาหกิจที่ดีก็จะพิจารณาแบ่งออกเป็นหลายระดับ แล้วจึงพิจารณากระจายอำนาจบางส่วนและความคล่องตัวบางส่วนตามความเหมาะสมในแต่ละรัฐวิสาหกิจ แต่เนื่องจากคณะกรรมการกำหนดให้กระทรวงการคลังพิจารณาระเบียบปฏิบัติเกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากนั้นเสร็จภายใน 1 เดือน ดังนั้น ในขั้นนี้ จึงเห็นสมควรผ่อนคลายเป็นระเบียบปฏิบัติบางเรื่องที่มีผลกระทบต่อการเงินน้อย และสถาบันกลางของรัฐ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (ก.บช.) ก็ได้มีการพิจารณาหลักการและมาตรฐานการบัญชี และการตรวจสอบภายในเรื่องดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นมาก โดยให้อำนาจผู้บริหารรัฐวิสาหกิจในการบริหารงานมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งไม่ว่าจะอยู่ในเกณฑ์การเป็นรัฐวิสาหกิจที่ดีหรือไม่ก็ตามเกิดความคล่องตัวในการบริหารมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาวิสาหกิจให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

13/17

1. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดุของรัฐบาลกิจ

1.1 คณะรัฐมนตรีได้มีมติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร 0203/ว.106 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523 ว่า รัฐบาลกิจใดที่ไม่มีความคล่องตัว อันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 และจะออกระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนั้นขึ้นใช้เองให้เสนอกระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน และให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้รัฐบาลกิจมีความคล่องตัวในเรื่องนี้พอสมควรในระหว่างรอการพิจารณาของกระทรวงการคลังด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

1.2 กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า ปัจจุบันรัฐบาลกิจส่วนใหญ่ได้กำหนด

ระเบียบว่าด้วยการพัสดุนั้นใช้เอง โดยมีสาระสำคัญสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 ยกเว้นวงเงินในอำนาจสั่งซื้อส่งจ้างจะกำหนดไว้สูงกว่าของทางราชการ ดังนั้น เพื่อให้รัฐบาลกิจมีความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้นประกอบกับรัฐบาลกิจแต่ละแห่งมีคณะกรรมการรับผิดชอบอยู่แล้ว สมควรให้คณะกรรมการของรัฐบาลกิจรับผิดชอบในการบริหารพัสดุอย่างเต็มที่ จึงสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณายกเลิกมติคณะรัฐมนตรีตามข้อ 1.1 และให้คณะกรรมการรัฐบาลกิจเป็นผู้พิจารณากำหนดหรือแก้ไขปรับปรุงระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการพัสดุได้เองตามความเหมาะสม แล้วแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบ

2. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สินและหนี้สินออกจากบัญชีของรัฐบาลกิจ

2.1 คณะรัฐมนตรีได้มีมติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร 0501/ว.89 ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2508 ว่า

2.1.1 รัฐบาลกิจที่มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา ให้อำนาจ

ในการจำหน่ายทรัพย์สินนอกจากบัญชีไว้ ให้คณะกรรมการของรัฐบาลกิจนั้น มีอำนาจอนุมัติการจำหน่ายบัญชีไปได้ตามที่กฎหมายกำหนด

2.1.2 สำหรับรัฐบาลกิจที่ไม่มีพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา

ให้อำนาจไว้ ก็ให้ถือปฏิบัติว่าการจำหน่ายทรัพย์สินนอกจากบัญชีเนื่องจากการดำเนินงานตามปกติ

/ ของรัฐบาลกิจ ...

14/17

ของรัฐบาลเท่านั้น ให้คณะกรรมการของรัฐบาลพิจารณาว่าสมควรหรือไม่ แล้วแต่การพิจารณาต่อไป
จะต้องหาความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน คือ

(1) การจำหน่ายเงินอุดหนุนขาดบัญชี หากผู้รับผิดข้อห้ามแล้ว
แต่ละกรณีเงินตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป

(2) การจำหน่ายเงินอุดหนุนที่เรียกเก็บเงินไม่ได้แต่ละรายตั้งแต่
50,000 บาทขึ้นไป แม้ว่าจะได้สำรองเงินอุดหนุนมาตามแผนแล้วก็ตาม

(3) การจำหน่ายทรัพย์สินที่อุดหนุนหรือถูกทำลาย มิใช่โดย
สภาพปกติ และหาตัวผู้รับผิดชอบไม่ได้ ซึ่งทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป
(สิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

2.2 กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า

2.2.1 รัฐบาลที่มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ
ในการจำหน่ายทรัพย์สินออกจากบัญชีไว้แล้ว บางแห่งได้กำหนดว่า การจำหน่ายทรัพย์สินในวงเงิน
เกินกว่า 500,000 - 1,000,000 บาท ให้เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณา ซึ่งทำให้เกิด
ความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงาน และเป็นภาระแก่คณะรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาให้รัฐบาลกิจเร่งดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้คณะกรรมการ
รัฐบาลพิจารณาอำนาจในการจำหน่ายทรัพย์สินออกจากบัญชีได้ทุกกรณี โดยไม่จำกัดวงเงิน

2.2.2 สำหรับรัฐบาลที่มีแต่มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา
ให้อำนาจไว้ เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรียกเลิกคณะรัฐมนตรีตามข้อ 2.1 และให้คณะกรรมการ
รัฐบาลพิจารณาอำนาจในการจำหน่ายทรัพย์สินออกจากบัญชีได้ทุกกรณีโดยไม่จำกัดวงเงินเช่นเดียวกัน

2.2.3 ในการจำหน่ายทรัพย์สินออกจากบัญชี ให้รัฐบาลกิจถือปฏิบัติตาม
หลักการบริหารที่รับรองทั่วไป สำหรับการจำหน่ายเงินอุดหนุนออกจากบัญชีออกนี้ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงออกตามความในประมวลกฎหมายว่าด้วยการจำหน่าย
เงินอุดหนุนจากบัญชีออกนี้ด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย 3)

15/17

3. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินของรัฐบาล

3.1 ระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐบาล พ.ศ. 2520 ข้อ 8 กำหนดว่า "การกำหนด หรือการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเสื่อมราคาที่ดิน หรือนโยบาย หรือวิธีการในการคำนวณค่าเสื่อมราคาที่ดิน จะต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน" (สิ่งที่ส่งมาด้วย 4)

3.2 กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า ปัจจุบันกระทรวงการคลังได้พิจารณากำหนดอัตราค่าเสื่อมราคาของรัฐบาลให้ใกล้เคียงกับอายุการใช้งานของทรัพย์สินแต่ละประเภทและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน ประกอบกับระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลส่วนใหญ่มีความเข้าใจและไม่มีปัญหาในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดอัตราค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งได้กำหนดเป็นหลักการกว้าง ๆ ให้กำหนดอัตราค่าเสื่อมราคาให้เหมาะสมกับสภาพการทำงาน จึงเห็นสมควรพิจารณายกเลิกความในข้อ 8 แห่งระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐบาล พ.ศ. 2520 และให้คณะกรรมการรัฐบาลมีอำนาจในการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเสื่อมราคา หรือนโยบายบัญชีเกี่ยวกับการคำนวณค่าเสื่อมราคาได้ตามความเหมาะสม โดยนำหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป พระราชบัญญัติการออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (สิ่งที่ส่งมาด้วย 5) ข้อมูลประวัติการใช้งานทรัพย์สินโดยทั่วไป และประวัติการใช้งานจริง มาประกอบการพิจารณา

4. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการตีราคาที่ดิน วัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูปของรัฐบาล

4.1 ระเบียบว่าด้วยการเงินและการบัญชีของรัฐบาล พ.ศ. 2520 ข้อ 9 กำหนดว่า "การตีราคาที่ดิน วัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูป คงเหลือโดยปกติให้ใช้ราคาทุน หรือราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่ากัน

การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การคำนวณต้นทุนการผลิต และการตีราคาของคงเหลือดังกล่าวข้างต้น ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน" (สิ่งที่ส่งมาด้วย 4)

/ 4.2 กระทรวง ...

16/17

4.2 กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การพิจารณาของคงเหลือและการคำนวณต้นทุนให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปอยู่แล้ว จึงเห็นสมควรลดขั้นตอนการขออนุมัติจากกระทรวงการคลัง โดยยกเลิกความในข้อ 9 วรคสอง แห่งระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2520 และให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจมีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การคำนวณต้นทุนการผลิต และการพิจารณาของคงเหลือดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

การกำกับ ดูแล และติดตามผล

โดยที่การผ่อนคลายระเบียบปฏิบัติบางเรื่อง แม้จะไม่เกี่ยวข้องกับการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ แต่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจ กล่าวคืออาจจะทำให้งบการเงินขาดความเชื่อถือและไม่แสดงผลที่ควรจะเป็น ทำให้การจัดสรรกำไรเพื่อจ่ายโบนัสหรือนำส่งเงินเข้ารัฐคลาดเคลื่อนได้ จึงจำเป็นต้องมีการกำกับดูแล ตรวจสอบและติดตามผลในเรื่องนี้ต่อไป โดยเห็นควร

1. เมื่อรัฐวิสาหกิจประกาศใช้ระเบียบปฏิบัติดังกล่าวแล้ว ให้สำนักงานแจ้งกระทรวงการคลังและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบ หากพบว่ารัฐวิสาหกิจใดมีการกำหนดหรือแก้ไขปรับปรุงระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าวไม่เหมาะสมและอาจทำให้รัฐเสียประโยชน์ ให้กระทรวงการคลังสั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขทันที

2. ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทำการตรวจสอบรับรองงบการเงิน โดยเน้นในเรื่องที่ผ่อนคลายตามข้อ 1 2 3 และ 4 โดยเคร่งครัดและให้ความเห็นในรายงานผลการตรวจสอบประจำปีด้วย

3. ให้ผู้บริหารและคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจกำหนดระเบียบปฏิบัติดังกล่าว โดยพิจารณาจากหลักการควบคุมกับข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่องบการเงินของรัฐวิสาหกิจและผลประโยชน์ของรัฐควบคู่กันไปด้วย

/ 4. ให้ผู้ตรวจสอบ ...

17/17

4. ให้ผู้ตรวจสอบภายในของวิสาหกิจทุกแห่งกำหนดแผนการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว นอกเหนือจากแผนปกติ และให้รายงานพร้อมกับเสนอความเห็นแก่ผู้บริหารวิสาหกิจ และนำเสนอแจ้งกระทรวงการคลังทราบทุก 6 เดือน

5. ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจเข้าตรวจสอบ ศึกษาและติดตามระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของวิสาหกิจ ตามที่เป็นสมควร หากมีข้อเสนอให้ปรับปรุงแก้ไข ให้วิสาหกิจรับดำเนินการโดยทันที

6. หากวิสาหกิจมีปัญหาในการกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีและการคลัง ให้วิสาหกิจดำเนินการจ้างที่ปรึกษาหรือเชิญผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เข้าร่วมพิจารณา กำหนดระเบียบดังกล่าวได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุธี สิงห์แสน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กองวิสาหกิจ

โทร. 2739576-7